

D66

schouwen-duiveland

Schouwen-Duiveland,
met de tijd mee!

D66 Schouwen-Duiveland Verkiezingsprogramma
2022-2026

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Onze speerpunten	5
2.1 Vrij om te zijn wie je bent	5
2.2 Focus op Onderwijs & Jeugd	5
2.3 Betaalbaar en duurzaam wonen	6
2.4 Investeren in landschap, biodiversiteit & natuurontwikkeling	7
2.5 Goede bereikbaarheid	7
2.6 Cultuur, sport & ontmoeting	8
2.7 Bereikbare (zorg)voorzieningen	9
2.8 Bruisende steden & dorpen	9
2.9 Klimaat & Water	10
2.10 Goed bestuur	10
2.11 Eilandelijke economie	11
3. Onze kandidaten	12
1. Sandra Fontein, Zierikzee, <i>voor cultuur en ontmoeting</i>	12
2. Jeffrey van Doorenmalen, Renesse, <i>voor goede zorg dichtbij huis</i>	13
3. Milco Busker, Zierikzee, <i>voor een gezonde balans tussen werk en plezier</i>	14
4. Romko de Kan, Scharendijke, <i>voor een gemeente die voorop loopt</i>	15
6. Marja Krans, Ouwkerk, <i>voor transparantie en verbinding in de politiek</i>	17
7. Rudolf Fontein, Zierikzee, <i>voor investeren in biodiversiteit</i>	18
8. Eric van Doorn, Zierikzee, <i>voor een aantrekkelijke binnenstad</i>	19
9. Ria Geluk, Nieuwerkerk, <i>voor nieuwe kustbescherming</i>	20
10. Jelt Pekaar, Jonge Democraat (niet op lijst), <i>voor terugkeerders naar Schouwen-Duiveland</i>	21

1. Inleiding

Dit is het verkiezingsprogramma van D66 Schouwen-Duiveland. Onze partij wordt gevormd door onze mensen. Met 10 van ons hebben we dit programma opgesteld. Onze namen vindt u ook terug op onze kieslijst. Behalve die van nummer 10, die voor zijn studie elders woont, maar als het even kan graag weer terug wil keren!

Wij zijn allen geworteld op Schouwen-Duiveland. En leveren een bijdrage aan de leefbaarheid. Als boer, bakker, ondernemer, docent, kunstenaar, imker, manager, jurist, raadslid, student of als gepensioneerd specialist.

Bij D66 voelen wij ons het meest thuis. Een partij met een positieve kijk op de toekomst! Een partij die zich ervoor inzet dat iedereen vrij kan zijn, maar niemand laat vallen!

We willen allemaal dat Schouwen-Duiveland een fijne plek blijft om te wonen, te werken, te recreëren of dus naar terug te keren.

Als D66 op Schouwen-Duiveland werken we natuurlijk niet in een vacuüm. Wij zijn onderdeel van een landelijke partij met duidelijke uitgangspunten, die ook nu verantwoordelijkheid heeft genomen en onderdeel is van de landelijke coalitie. Daarnaast realiseren we ons dat we met ons eiland onderdeel zijn van de Zuidwestelijke Delta, Nederland en Europa.

Onze missie

D66 is een sociaal-liberale partij. We staan in een traditie van politieke vernieuwers die streven naar een vrije en rechtvaardige samenleving, waarin mensen zoveel mogelijk zelf kunnen beslissen. Over hun eigen leven, maar ook – met elkaar – hoe we samenleven. Daarom kiezen wij voor een land waar we iedereen vrij laten, maar niemand laten vallen.

Vrijheid in verbondenheid

Sociaal-liberalen staan voor 'vrijheid in verbondenheid'. Volgens ons is ieder mens een uniek individu, maar zijn we ook sociale wezens, die hun vrijheid vormgeven en zich ontwikkelen samen met anderen.

Mensen zijn pas echt vrij als iedereen dat is

Wij geloven dat mensen pas echt vrij zijn, als ze zichzelf kunnen ontwikkelen. Als ze eerlijke kansen hebben om er iets van te maken in het leven. Als ze zich geen zorgen hoeven te maken over hun huis of hun inkomen, als het een keer tegen zit. Als de democratie zo werkt, dat iedereen kan meepraten. En als de wereld waarin we leven ook van waarde is voor generaties na ons.

Richtingwijzers sociaal-liberalisme

Om die reden zullen D66'ers altijd vechten voor individuele vrijheid. Voor gelijke kansen. Voor een overheid die mensen niet laat vallen. Voor een rechtsstaat waar je op kan rekenen. Voor meer democratie. Voor internationale afspraken in een veranderende wereld. En voor een economie die oog heeft voor klimaat en natuur, maar ook welvaart & welzijn voor iedereen genereert.

De uitgangspunten van D66 zijn vastgelegd in vijf zogenoemde 'Richtingwijzers'. Deze richtingwijzers geven richting aan het denken en de ideevorming binnen de partij, maar hebben niet de status van dogmatische waarheden.

1. Vertrouw op de eigen kracht van mensen
2. Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving
3. Denk en handel internationaal
4. Beloon prestatie en deel de welvaart
5. Koester de grondrechten en gedeelde waarden

Schouwen-Duiveland: met de tijd mee!

Met onze ligging midden in de zuidwestelijke Delta staan we de komende jaren voor grote uitdagingen. De zeespiegel stijgt en het weer verandert. Daarnaast worden we gelukkig steeds ouder met elkaar.

Willen we op termijn droge voeten houden en onze boterham ook op langere termijn kunnen blijven verdienen, dan zijn aanpassingen nodig. We willen daarbij niet afwachten maar juist ambitieus zijn. We richten ons met een positieve kijk op de toekomst en willen de kansen pakken die de toekomst ons biedt. Dat vraagt om een ambitieuze gemeente. Een gemeente die ons allemaal de kansen biedt om mee te doen. Een gemeente die ons helpt elkaar te ontmoeten en ons te verbinden met anderen. Om naar elkaar te blijven luisteren en samen aan de oplossingen te bouwen. In de eigen buurt, de gemeente, de provincie, in het land of zelfs in Europa. Dat maakt voor ons Schouwen-Duiveland fijn om te wonen, werken en recreëren. Vandaar dat we zeggen: Schouwen-Duiveland met de tijd mee!

Onder dit motto hebben we als D66 Schouwen-Duiveland een aantal speerpunten voor de komende raadsperiode (2022-2026) opgesteld. Deze staan in het volgende hoofdstuk op een rij. Daarna leest u wie onze kandidaten voor de gemeenteraad zijn. Zij gaan de komende raadsperiode met ons verhaal aan de slag. In hun verhaal herkent u vast onze speerpunten terug.

2. Onze speerpunten

Corona maakt alles anders

Voordat we onze speerpunten voor de komende raadsperiode toelichten, ontkomen we er natuurlijk niet aan om ook iets te zeggen over corona. Het ziet er naar uit dat we nog wel even met het virus in al zijn varianten te maken hebben. We vinden het belangrijk de gevolgen voor burgers, bedrijven en instellingen zoveel mogelijk te beperken. En oog te hebben voor de gevolgen voor iedereen die is getroffen of er last door ondervindt, vooral de jeugd. Maar we zien ook dat corona de creativiteit in ons oproept en nieuwe kansen biedt. Thuis werken lijkt standaard te worden en het belang van afstanden neemt af. Dit biedt bijvoorbeeld kansen om nieuwe vestigers aan te trekken en daarmee het draagvlak voor onze voorzieningen te versterken. We willen daarom dat de gemeente actief werk maakt van een lokaal coronaplan.

2.1 Vrij om te zijn wie je bent

Voor de grondwet is iedereen gelijk. Maar dat principe wordt pas waarheid als we er naar leven, als we gelijke kansen met en voor elkaar organiseren, elke dag weer. We maken ons daarom hard voor daadkrachtig inclusie- en diversiteitsbeleid. We zorgen ervoor dat iedereen die dat wil, mee kan doen aan activiteiten die door de gemeente worden georganiseerd of gesubsidieerd. We hijsen de regenboogvlag om te laten zien dat je in onze gemeente mag zijn wie je bent.

We zorgen dat alle openbare wegen en gebouwen voor gebruikers van een rolstoel toegankelijk zijn en dat alle voorzieningen (inclusief het strand) per aangepast vervoer bereikbaar zijn. Dit geldt ook voor winkels en uitgaansgelegenheden.

We bieden mogelijkheden om goed Nederlands te leren spreken en schrijven. Dat doen we voor iedereen. Dus als je hier al jaren woont en niet eerder de kans hebt gehad én voor statushouders. We ondersteunen hiervoor onder meer de initiatieven van de bibliotheek en de inzet van taalmaatjes en taaltafels in de dorpshuizen.

- we hijsen de regenboogvlag op coming out day (11 oktober)
- alle openbare gebouwen en voorzieningen zijn met een rolstoel toegankelijk
- aangepast vervoer kan altijd terecht in de binnenstad (Havenplein) van Zierikzee
- we helpen onze inwoners Nederlands te leren lezen en schrijven

2.2 Focus op Onderwijs & Jeugd

Corona beperkt de bewegingsvrijheid van de jeugd enorm. We maken ons hard voor kansen voor de jeugd. In aanvulling op de investeringen van de landelijke overheid in de Rijke Schooldag moderniseren we onze schoolgebouwen met goede sportfaciliteiten, ruimte om (culturele) talenten te benutten en ruimten voor ontmoeting. Wanneer het nodig is, is er passende zorg beschikbaar.

We vergroenen de schoolpleinen en maken het mogelijk om ook buiten onderwijs te kunnen verzorgen/volgen.

Een nieuwe school bouw je voor tenminste 50 jaar. Daarom kijken we bij de keuze van waar een nieuwe school wordt gebouwd niet alleen naar de belangen van de huidige leerlingen en hun ouders. We willen – middels een referendum- alle inwoners de mogelijkheid bieden zich uit te spreken over de betekenis van een school als centrale basisvoorziening in ons woongebied.

Met investeringen in jeugd en jongerenwerk en met een sluitende aanpak in samenwerking met ouders, scholen, hulpverlening en politie zetten we in op het voorkomen van problemen als gevolg van drugsgebruik en -handel.

We vinden de kansen voor de jeugd zo belangrijk dat we één wethouder hiervoor verantwoordelijk maken. Uiteraard betrekken we de jeugd actief bij de planvorming van de gemeente. Met middelen die passen bij de doelgroep, het thema en deze tijd, via online raadpleging, panels, bezoeken aan scholen en prijsvragen.

- we investeren in moderne schoolgebouwen, met ruimte voor cultuur & sport
- we stimuleren de samenwerking met sportverenigingen en sociaal-culturele aanbieders
- we organiseren een referendum over de locatie van een nieuwe school
- we maken één wethouder verantwoordelijk voor alle jeugdzaken
- we maken het leuk om actief mee te doen aan jeugdpanels (online en offline)
- we realiseren hang- en sportplekken
- we zorgen voor voldoende jeugd & jongerenwerkers

2.3 Betaalbaar en duurzaam wonen

We houden onze dorpen en steden vitaal door te bouwen naar behoefte, ook in de dorpen. We maken het eenvoudiger om ook in leegstaande winkels of boven winkels te gaan wonen. We realiseren huurwoningen voor jongeren in overheidsgebouwen die leeg staan of komen, of deels half gebruikt worden, zoals het politieburo en de brandweerkazerne in Zierikzee. We stimuleren andere eigenaren van leegstaande gebouwen hetzelfde te doen. We maken prestatie-afspraken met de woningcorporaties over voldoende betaalbare huur- en goedkope koopwoningen en de verduurzaming ervan. We bieden hulp aan ouderen die willen verhuizen maar niet kunnen. Als het bestuur of de eigenaar het geen probleem vindt, maken we het voor inwoners mogelijk om tijdelijk (maximaal één jaar) op vakantieparken te wonen. Dat kan een uitkomst bieden voor urgente situaties, zoals bij een scheiding.

We ondersteunen het herbestemmen van leegkomende boerderijen en/of ander erfgoed tot woonruimte.

- we bouwen naar behoefte, ook in de dorpen
- we stimuleren eigenaren om van leegstaande winkels woningen te maken
- we maken leegstaande overheidsgebouwen geschikt voor huurwoningen voor starters
- inwoners kunnen tijdelijk wonen (maximaal één jaar) op een vakantiepark
- leegkomende boerderijen en/of erfgoed kunnen tot woningen worden omgebouwd

2.4 Investeren in landschap, biodiversiteit & natuurontwikkeling

Natuurlijk zijn we ambitieus om de uitstoot van stikstof en CO₂ te beperken. We helpen burgers en bedrijven te verduurzamen en rekening te kunnen houden met heftige buien en warmere temperaturen. Met raad en daad, vanuit één informatiepunt. Maar we moeten ook de gevolgen van stikstof beperken door te investeren in herstel van de leefomgeving voor planten en dieren en in natuurontwikkeling, bijvoorbeeld door de aanleg van bossen. We ondersteunen boeren actief bij natuurontwikkeling en leveren een financiële bijdrage aan groene akkerranden en bosontwikkeling.

We voeren de bestaande plannen om de schoolomgevingen te vergroenen uit. We stimuleren het gebruik van de fiets boven de auto.

We zijn voor het behoud van bomen en koesteren de kust zoals deze nu is.

Om van het gas af te kunnen, zetten we in op isoleren, isoleren, isoleren. Om de kwaliteiten van ons landschap te beschermen en landbouwgronden te sparen, volgen we de energieladder en leggen eerst zoveel mogelijk onze daken vol met zonnepanelen. Om de hele omslag te helpen maken, maken we gebruik van Europese subsidiemogelijkheden en zoeken actief de samenwerking met andere gemeenten, ook om van te leren.

- we richten één centraal en laagdrempelig informatiepunt verduurzaming op
- we benutten de kansen van Europese subsidies en samenwerking
- we helpen de scholen bij het vergroenen van de schoolpleinen
- we ondersteunen boeren bij de aanleg van groene akkerranden en natuur
- we zijn proactief bij het tegengaan van overlast van houtrook
- we stimuleren het gebruik van Stookalert
- we ondersteunen de herontwikkeling van voormalig sportpark 't Eultje in Ouwkerk

2.5 Goede bereikbaarheid

We stimuleren het gebruik van de fiets. Dat is gezond en schoon.

We schaffen het parkeervignet voor inwoners af. Dat is duur en stimuleert autogebruik. De besparingen besteden we aan goede voorzieningen voor de fiets.

We zorgen overal voor goede plekken om je (elektrische) fiets te kunnen stallen. We zien nu vooral knelpunten in Zierikzee. We maken daarom eindelijk werk van een degelijke stalling op het busstation in Zierikzee en aan seizoensgebonden en permanente plaatsen in het centrum. Met een prijsvraag dagen we iedereen uit om tot een geschikt ontwerp te komen voor een fietsvoorziening op het Havenplein. Bij de Dikke Toren realiseren we een fietsenstalling voor het hoogseizoen, in combinatie met een bezoekersinformatiepunt.

In aansluiting op de grote bussen voor snelle verbindingen over de lange afstand, werken we met elkaar aan een fijnmazig netwerk van gesubsidieerd en particulier (deel)vervoer. We geven daarbij actieve steun aan vrijwilligersinitiatieven, zoals de schoolbus in Zonnemaire en de buurtauto in Haamstede.

We zetten in op slimme mobiliteit en stimuleren bedrijven om hun laadvoorzieningen beschikbaar te stellen voor burgers. We combineren oplaadpunten met lantaarnpalen. Om het aantal verkeersbewegingen van koeriersdiensten te beperken, ondersteunen we hen bij de realisatie van centrale afhaalplekken. En we ondersteunen het platform voor duurzame mobiliteit (SD op Weg) in haar verdere ontwikkeling.

Om de doorstroming rond Zierikzee te verbeteren zetten we in op een permanente extra ontsluiting via de Grevelingenstraat op de N59.

Voor de parkeerplaats aan de Balie in Zierikzee maken we samen met omwonenden een herinrichtingplan.

We verleiden de bezoeker van Renesse zoveel mogelijk de auto op het transferium te parkeren en maken het centrum in het hoogseizoen verder autoluw.

- we vullen de busverbindingen aan met kleinschalig (deel)vervoer
- we geven actieve steun aan vrijwilligersinitiatieven
- we zorgen overal voor goede plekken om fietsen te parkeren
- we organiseren een prijsvraag voor het ontwerp van een fietsenstalling op het Havenplein
- we maken het centrum van Renesse in het hoogseizoen verder autoluw
- we zetten ons in voor een permanente ontsluiting via de Grevelingenstraat naar de N59
- de halte voor de buurtbus keert terug op het Havenplein

2.6 Cultuur, sport & ontmoeting

Kunst en cultuur draagt bij aan wie we zijn. We stellen met de aanbieders en met de inwoners samen cultuurbeleid op, want dat heeft de gemeente nu nog niet. We bieden oefenruimten voor bandjes en startende artiesten. We realiseren het nieuwe Brogum en ondersteunen de initiatiefnemers bij de verdere ontwikkeling van het Cultuurhuis met subsidie. We ondersteunen de onderlinge samenwerking tussen aanbieders en werken zo aan culturele broedplaatsen.

Sporten draagt bij aan gezondheid en verenigingen dragen bij aan ontmoeting en de leefbaarheid. We houden sportvoorzieningen up to date en verleiden verenigingen de krachten zoveel mogelijk te bundelen. We maken het leuker om in de buitenlucht te sporten door samen met gebruikers ook voor voorzieningen in de openbare ruimte te zorgen.

Om elkaar te ontmoeten zetten we de deuren van de dorpshuizen open. Bij de dorpshuizen realiseren we ook mogelijkheden elkaar buiten (coronaproof) te ontmoeten en we investeren in goede ventilatie.

We versterken de ontmoetingsfunctie van het gemeentehuis, met flex-werkplekken en stellen ruimte voor verenigingsactiviteiten in avonden beschikbaar. We realiseren in samenwerking met wijkbewoners en verenigingen een wijkcentrum voor Poortambacht en bouwen de ruilwinkel en jongerencentrum ForSD uit tot wijkcentrum in Malta. We realiseren meer ontmoetingsplekken in de buitenruimte om samen te kunnen eten met vrienden of samen te sporten, bijvoorbeeld door te zorgen voor een veilig zwembad in de Argelohaven (zwaikom) in het havenkanaal van Zierikzee.

Samen met aanbieders, inwoners, vertegenwoordigers van verenigingen en kerken gaan we na wat we nog meer kunnen doen om problematische eenzaamheid te voorkomen en bestrijden.

- we stellen cultuurbeleid op
- we ondersteunen de realisatie van Brogum en de aanbieders in het Cultuurhuis
- we zetten de deuren van de dorpshuizen vaker open
- we realiseren met inwoners wijkvoorzieningen in Poortambacht, Malta en in Noorderpolder
- we stellen het gemeentehuis beschikbaar voor avondactiviteiten en flexplekken
- we creëren ontmoetingspunten in de open lucht, zoals plekken om te eten en te sporten

2.7 Bereikbare (zorg)voorzieningen

Voor een bevolking die gelukkig steeds ouder wordt, is het belangrijk dat zorg dichtbij huis kan worden georganiseerd. Er is al een tekort aan personeel en dat wordt alleen maar groter. Dus maken we een plan met de aanbieders en inwoners om ervoor te zorgen dat de zorg zo handig mogelijk kan worden georganiseerd: minder handen aan het stuur en meer aan het bed.

We zijn voor een goede samenwerking tussen de zorg van de huisarts en van het ziekenhuis en voor het behoud van de polikliniek in Zierikzee.

Om als professional goed je werk te kunnen doen, helpt de gemeente bij het vinden van geschikte ruimten.

Ook in de dorpen en wijken zijn voldoende voorzieningen aanwezig. De gemeente heeft er een eigen gezicht en biedt zondig ook hulp aan. Ook voor praktische zaken als een paspoort of rijbewijs, voor wie het lastig vindt om dit digitaal te regelen.

De dorpshuizen zijn zoveel mogelijk open, ook voor activiteiten en we benutten kansen om er zoveel mogelijk functies onder één dak te combineren. We stimuleren zorgaanbieders om van de dorpshuizen gebruik te maken.

De zorg - en (inkomens)ondersteuning die we als gemeente organiseren is doelmatig en menselijk. Iedereen is nodig. Of het nu in de zorg, de horeca of de techniek is. Of in de sportvereniging of als mantelzorger. We zetten daarom de talenten van mensen centraal. We helpen zo de mensen die het nog niet gelukt is om mee te kunnen doen, betaald of als vrijwilliger aan de slag te komen, of om een switch op de arbeidsmarkt te kunnen maken.

- de gemeente heeft in ieder dorp en/of wijk een eigen gezicht
- we organiseren zorg dichtbij huis; behoud van polikliniek
- we ondersteunen de samenwerking tussen zorgaanbieders
- de zorg- en (inkomens) ondersteuning van de gemeente is doelmatig en menselijk
- de talenten van mensen zetten we centraal bij het organiseren van ondersteuning

2.8 Bruisende steden & dorpen

De dorpen en steden op Schouwen-Duiveland zijn ons allemaal even lief. Voor behoud en versterking van hun identiteit ondersteunen we de (culturele) evenementen die in de kernen worden georganiseerd. We voeren de bestaande dorpsvisies uit.

We helpen de belevingswaarde en nieuwe gebruiksmogelijkheden van erfgoed te benutten, zoals bijvoorbeeld de Poorten en Stadswallen in Zierikzee, de Grote of Sint Nicolaaskerk in Brouwershaven maar ook bijv. de Bewaerschole in Burgh-Haamstede en die van oude boerderijen. Bij de renovatie van de Oude Haven in Zierikzee doen we wat nodig is voor restauratie en voor veiligheid.

Zierikzee neemt als hoofdplaats van Schouwen-Duiveland een belangrijke plek in. Voor bepaalde zaken is nu eenmaal een zekere schaal nodig. We werken daarom actief met ondernemers, aanbieders van cultuur en inwoners samen om de centrumfunctie van Zierikzee verder te versterken.

- we ondersteunen de jaarlijkse (culturele) evenementen in alle kernen
- we voeren de bestaande dorpsvisies uit
- we helpen de gebruiksmogelijkheden van erfgoed te benutten
- we versterken de centrumfunctie van Zierikzee

2.9 Klimaat & Water

Het klimaat verandert. Het weer wordt heftiger (droogte, warmte) en de zeespiegel stijgt. Willen we droge voeten houden en ook op lange termijn nog prettig kunnen wonen, werken en recreëren, dan zijn aanpassingen nodig. We moeten met z'n allen klimaatbestendig worden. We geven uitvoering aan de afspraken die hierover met andere overheden in de Zuidwestelijke Delta zijn gemaakt. Deze moeten ervoor zorgen dat de Delta waarin wij wonen als eerste ter wereld klimaatbestendig is. Natuur en economie zijn hierbij met elkaar in balans. We zetten ons in voor nieuwe vormen van kustbescherming en natuurontwikkeling voor de kust. We ondersteunen het Watersnoodmuseum in haar ontwikkeling tot kenniscentrum op dit gebied.

We bereiden ons voor op heftiger weer. We helpen boeren om te gaan met gebrek aan zoet water en de omslag naar kringlooplandbouw te maken. We ondersteunen burgers en bedrijven vanuit een centraal informatiepunt met raad en daad om de gevolgen van hittestress, droogte en wateroverlast te beperken. We ondersteunen het NME centrum in haar werk om scholieren, inwoners en gasten bewust te maken van thema's als natuur, circulaire economie, duurzaam ondernemen en klimaatadaptatie.

We staan open voor nieuwe ideeën en initiatieven van inwoners en ondernemers die een bijdrage leveren aan het verminderen van onze footprint, zoals bijvoorbeeld urban farming, wijktuinen en voedselbossen.

- we werken aan de eerste klimaatbestendige Delta ter wereld
- we helpen boeren om te gaan met gebrek aan zoet water
- we ondersteunen het NME centrum
- we zetten in op nieuwe vormen van kustbescherming en natuurontwikkeling
- we ondersteunen groene initiatieven van burgers en bedrijven

2.10 Goed bestuur

We staan voor grote uitdagingen op het gebied van water, klimaat, energietransitie en biodiversiteit. Dat vraagt om een goed en gedegen plan voor hoe we daarmee omgaan. Eén plan of visie dus voor de hele gemeente. Een plan waarin ook de dorpsvisies kunnen worden samengevat.

Voor een goede werking van de lokale democratie zorgen we ervoor dat de gemeente duidelijk en effectief communiceert. Bij ontwikkelingen die burgers raken, zorgen we voor goede procesbegeleiding. We gaan op tijd actief het gesprek aan. We helpen bij het onderlinge gesprek en leggen op een eerlijke manier de te maken keuzes voor. Dat doen we online en in fysieke bijeenkomsten. En dus niet pas aan het einde van het proces, maar juist van begin af aan.

Om de betrokkenheid te vergroten passen we zonodig de vorm en plek aan de doelgroep aan. Soms volstaat de instelling van een klankbordgroep terwijl we juist bij een ander thema de stem van de inwoner doorslaggevend willen laten zijn en een referendum organiseren.

Waar mogelijk geven we steun aan lokale media om over de politiek te berichten.

We zorgen dat het leuk is om voor onze gemeente te werken. We beperken de inzet van dure adviesburo's en investeren in de kennis en kunde van onze eigen medewerkers. Raads- en commissieleden kunnen rekenen op adequate ondersteuning. De burgerzaal van het Gemeentehuis laten we zoals deze is.

We willen dat de lokale lasten voor burgers en bedrijven zich rond het gemiddelde in Zeeland blijven begeven. De toeristenbelasting verhogen we niet.

We zorgen voor co-financiering als burgers of bedrijven gebruik willen maken van landelijke of Europese subsidies.

Voor het stimuleren van gewenst gedrag van onze inwoners en gasten zijn we voor positieve prikkels in plaats van straffen. In de handhaving van regels zijn we professioneel, eenduidig en gastvriendelijk.

- we stellen een visie op voor het hele eiland, inclusief alle dorpen
- we investeren in goede procesbegeleiding om de stem van burgers te vertalen naar plannen
- de burgerzaal kan blijven zoals deze is
- het gemeentelijke belastingtarief beweegt zich rond of naar het Zeeuwse gemiddelde

2.11 Eilandelijke economie

We willen met denk- en daadkracht economie en ecologie aan elkaar verbinden. We enthousiasmeren bedrijven om verder te verduurzamen en de kansen van de energietransitie en versterking van de natuur te pakken. Met de aanstelling van een 'groene boswachter' helpen we bedrijven hun weg te vinden in het woud van regelingen en subsidies.

We helpen bestaande bedrijven om verder te groeien. De aanwas van jonge vakmensen is hard nodig. We zorgen dat het onderwijs inspeelt op behoeften van het lokale bedrijfsleven en werken actief aan verbindingen tussen het onderwijs, bedrijfsleven en culturele sector. Met start up hubs bieden we kansen voor startende ondernemers en leerlingen om hun ondernemerstalenten te leren ontdekken en te ontwikkelen. Uiteraard geven we daarbij als gemeente het goede voorbeeld, door startende ondernemers in aanmerking te laten komen voor opdrachten van de gemeente.

In de recreatie sturen we op een gevarieerd aanbod voor iedere portemonnee. Bij de herstructurering van parken vinden we het belangrijk dat de belangen van de bestaande recreanten beter beschermd worden.

- we stellen een 'groene boswachter' aan die helpt in het woud van regelingen en subsidies
- we sturen op een divers recreatief aanbod
- we creëren kansen voor startende ondernemers, ook met de uitvoering van opdrachten
- we stimuleren verbinding tussen onderwijs, ondernemers en culturele aanbieders

3. Onze kandidaten

In dit hoofdstuk stellen we onze kandidaten voor. Zij staan op de kieslijst. Zij willen voor de gemeente aan de slag. Zij geven aan wat zij belangrijk vinden. U zult bij hen de eerder genoemde speerpunten vast teruglezen.

1. Sandra Fontein, Zierikzee, *voor cultuur en ontmoeting*

Sandra is raadslid en trad hiermee 4 jaar geleden in de voetsporen van haar zoon Serge. Vanuit de oppositie controleert zij de plannen van de coalitie. Wanneer deze ons niet aanstaan neemt zij geen blad voor de mond.

“Wanneer de kans zich voordoet, roep ik het college op om met betere plannen te komen. Zo hebben we ons in de afgelopen periode onder andere ingezet voor een betere financiële sturing op grote projecten, nieuwbouw voor Brogum, bestrijding van eenzaamheid, behoud van groen, en het hijsen van de Regenboogvlag. Dat laatste is helaas nog niet gelukt. Ik zet mij er voor in dat in de komende periode wel voor elkaar te krijgen. Als steun voor dat iedereen er mag zijn.”

De top 5 van Sandra:

1. Bouwen waar nodig en ook verbouwen tot woningen waar mogelijk. Denk aan panden zoals de oude Cornelia of de brandweerkazerne.
2. Wij ondersteunen al onze inwoners en hijsen daarom wel de regenboogvlag.
3. Schouwen-Duiveland wordt groener. Dus minder kappen en meer aanplanten.
4. Ruimte voor ontmoeting, van (hang)plekken voor de jeugd tot gratis ruimte voor de ouderensoos in het dorps huis.
5. Betere communicatie zodat alle inwoners goed op de hoogte worden gehouden en weten dat hun stem belangrijk is. De gemeente is er voor de inwoner en niet andersom.

2. Jeffrey van Doorenmalen, Renesse, *voor goede zorg dichtbij huis*

Jeffrey is jurist en als manager werkzaam bij de woningcorporatie. Als het even kan, gaat hij met de fiets naar zijn werk. Als geboren en getogen Rotterdammer, geniet hij van de rust en de ruimte op het eiland.

“De duinen en het strand van Schouwen-Duiveland zijn uniek. Die moeten we zo houden! De natuur heeft geen stem om verstoring en verrommeling tegen te kunnen houden. Ik vind het belangrijk de balans met de recreatie te bewaken en daarbij op te komen voor de belangen van de natuur, planten en dieren.”

Verder ziet Jeffrey dat we gelukkig steeds ouder worden met elkaar. “Dat vraagt om goede zorg, zowel van professionals als van familie en vrienden. Als het even kan, graag dichtbij.”

De top 5 van Jeffrey:

1. Natuur en recreatie meer in balans brengen, zorgen voor divers aanbod voor iedere portemonnee.
2. Verbeteren fietsveiligheid, o.a. oversteekplaatsen N57/N59, verlichting Hoge Zoom, fietsenstalling in Zierikzee.
3. Behoud Groene Dreef Renesse (nieuwe Jumbo naar andere plek).
4. Goede zorg dichtbij huis.
5. De gemeente is een goede werkgever waar het leuk werken is, minder uitbesteden en meer zelf kunnen doen.

3. Milco Busker, Zierikzee, *voor een gezonde balans tussen werk en plezier*

Als docent Engels en Ondernemerschap weet Milco wat nodig is voor goed onderwijs. Hij is dagelijks bezig met het ontwikkelen van talent. Hij zou graag zien dat de gemeente daarin ook een actieve rol aanneemt. Er zit zoveel talent bij onze inwoners. Bied jonge starters traineeships, stimuleer burgerinitiatieven, ondernemerschap en juich het toe als mensen met een goed idee komen!”

“Daarbij zou ik graag willen dat iedere inwoner kan genieten en gebruik kan maken van de mooie omgeving. Zoals bijvoorbeeld plekken voor buiten barbecues en een zwemplatform in de haven van Zierikzee. ”

De top 5 van Milco:

1. Schoolgebouwen moeten een plek worden waar talent en start-ups bij elkaar komen.
2. Scholen zijn onderdeel van de buurt waar iedereen bijeenkomt en verschillende diensten (o.a. kinderopvang, jongerencentrum en buurthuis) onder 1 dak samen komen.
3. Creëer meer plekken waar burgers kunnen genieten van Schouwen-Duiveland voor een gezonde balans tussen werk en plezier.
4. Stimuleer duurzame initiatieven en technologieën bij burgers en bedrijven.
5. Maak het leuk en makkelijk voor burgers om met goede initiatieven te komen.

4. Romko de Kan, Scharendijke, *voor een gemeente die voorop loopt*

Als gepensioneerd medisch specialist heeft Romko tijd gekregen om zich met politiek bezig te houden. Eerst dacht hij nog dat zijn interesse alleen uitging naar internationale zaken. Maar nu hij meer tijd heeft, is hij ook graag lokaal actief.

“Er moet ook ruimte zijn om bij te bouwen in het dorp. Zoals hier, in Scharendijke. Naar behoefte. Dat houdt de dorpen voor iedereen leefbaar. En de jeugd krijgt ook kansen om zich in het eigen dorp te vestigen. Maar een woning is niet genoeg. Het gaat er ook om dat we aantrekkelijk zijn voor bedrijven en dat er wat te beleven is”.

De top 5 van Romko:

1. Niet iedereen kan of wil in de huidige overspannen markt een woning kopen. Naast koopwoningen ook meer betaalbare huurwoningen bouwen.
2. Ook in de dorpen meer woningen bouwen, naar behoefte.
3. Zorg voor voldoende voorzieningen. Voor zorg (huisarts, tandarts, thuiszorg in de buurt). Maar ook voor kunst en cultuur en ruimte voor de jeugd. Die voorzieningen zijn voor iedereen toegankelijk. Zo is iedereen vrij elkaar te ontmoeten.
4. Besparen op energie is een noodzaak. De gemeente helpt de bewoners met raad en daad via een kenniscentrum. Daar kun je onafhankelijk advies krijgen over jouw situatie.
5. Landbouw en visserij staan alweer voor grote veranderingen. De gemeente helpt hierbij, laten we voorop lopen!

5. Marian Gaanderse, Burgh-Haamstede, *voor kansen voor de jeugd*

Voor Marian vormde D66 Tweede Kamerlid Pia Dijkstra en haar initiatief tot de donorwet de aanleiding om lid te worden van D66. Zij is nu vooral actief als kunstenaar en combineert de beeldende kunst met dichtvormen.

“Deze hele coronaperiode is voor iedereen lastig. Maar ik vind vooral dat we oog moeten hebben voor de kansen voor jongeren. Ik vind dat iemand in het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk moet zijn voor alles wat met jeugd te maken heeft. Dus zowel onderwijs, zorg, begeleiding maar ook wonen. Die naar hun luistert en er voor hun is. Maar waar ze ook bij terecht kunnen.”

De top van 5 Marian:

1. Eén wethouder is verantwoordelijk voor alle jeugdzaken.
2. Verruiming van de mogelijkheden te ondernemen en de functie van jouw bedrijf te veranderen.
3. Investeer in jeugd en jongerenwerk.
4. Onze gemeente werkt actief samen met andere gemeenten voor het oplossen van gezamenlijke problemen.
5. De gemeente zoekt actief de verbinding als plannen van de gemeente de burger/bedrijven raakt.

6. Marja Krans, Ouwerkerk, *voor transparantie en verbinding in de politiek*

Marja is als zelfstandig ondernemer actief als arbeidsdeskundige. Zij runt daarnaast haar eigen B&B en zingt graag in een koor. Zij vindt het belangrijk dat voor mensen te volgen is hoe besluiten in de gemeenteraad tot stand komen.

“Eén van de kenmerken van goed bestuur is dat besluiten transparant tot stand komen. Nu gebeurt dat nog te veel in achterkamertjes en is het voor de inwoner niet te volgen. Mensen haken af. En ik vind het belangrijk dat de dienstverlening van de gemeente ook makkelijk bereikbaar is en op maat geleverd kan worden. Het is goed als je als inwoner weet bij wie je terecht kan en de gemeente een eigen gezicht heeft.”

De top 5 van Marja:

1. Meer transparantie in de besluitvorming door de gemeenteraad.
2. Geen verhoging van lokale belastingen, ook niet voor ondernemers.
3. Meer kunst in de openbare ruimte.
4. Communicatie is op maat en menselijk.
5. De gemeente is dichtbij met een eigen gezicht.

7. Rudolf Fontein, Zierikzee, *voor investeren in biodiversiteit*

Als imker heeft Rudolf goed zicht op hoe het met de natuur gesteld is. "Het gaat niet de goede kant op. De gemeente moet uiteraard het goede voorbeeld geven, willen we het tij nog kunnen keren."

Verder ziet Rudolf een rol voor de gemeente om te helpen bij het overbruggen van tegenstellingen. "We moeten het met elkaar doen op dit eiland. Mensen zitten de hele dag op hun smartphone te kijken en leven steeds meer in hun eigen bubbel. Met het organiseren van dialogen en ontmoetingen kan de gemeente helpen dat mensen elkaar weer beter begrijpen. Uiteraard is het ook van belang dat de gemeente helder met haar burgers communiceert zodat iedereen het kan volgen."

De top 5 van Rudolf:

1. Zorgen voor goede leefomstandigheden voor planten en dieren (biodiversiteit) en natuurontwikkeling.
2. De communicatie en informatie van de gemeente is voor iedereen te volgen.
3. De gemeente biedt cursussen aan mensen die moeilijk kunnen lezen en schrijven of moeite hebben om hun zaken digitaal te regelen.
4. De gemeente organiseert ontmoetingen met burgers.
5. Mensen die bereid zijn anderen te helpen bij een reanimatie komen in aanmerking voor vergoeding voor kosten herhalingslessen.

8. Eric van Doorn, Zierikzee, *voor een aantrekkelijke binnenstad*

Eric is bakker in de Zierikzeese binnenstad. Als 'De Man Die Bakt' voorziet hij Zierikzee en omgeving van ambachtelijk Frans brood. In z'n vrije tijd geniet hij op de racefiets van de omgeving of is hij te vinden in de oefenruimte van zijn band.

"Voor veel mensen is een bloeiende creatieve sector een reden om ergens te willen wonen, werken, onderwijs te volgen of vakantie te vieren. Niet zo vreemd, want mensen hebben kunst en cultuur hard nodig: het inspireert en draagt bij aan wie we zijn. Het zou daarom mooi zijn als zoveel mogelijk mensen op ons eiland in aanraking komen met cultuur!"

De top 5 van Eric:

1. We stimuleren deelname aan kunst- en cultuur voor jong en oud.
2. De aanwas van jonge vakmensen is hard nodig. We vragen werkgevers om praktijkbegeleiders op te leiden en volwaardige stageplaatsen beschikbaar te stellen.
3. Het gebruik van de fiets kan veiliger door het stimuleren van helmgebruik en het kweken van onderling begrip en respect onder weggebruikers.
4. Groen en cultuur zorgen voor een aantrekkelijke binnenstad.
5. Houtrook is ongezond. Onze gemeente handelt proactief bij het tegengaan van overlast en stimuleert het gebruik van Stookalert.

9. Ria Geluk, Nieuwerkerk, *voor nieuwe kustbescherming*

Wie kent haar niet? Ria is opbouwwerker, café-uitbater en akkerbouwer geweest en nog steeds actief als bestuurder. Ria is al vanaf 1981 lid van D66.

“Voor de toekomst van ons eiland draait het nu en straks om Water & Klimaat. Het klimaat verandert. De zeespiegel gaat stijgen. Willen we een leefbaar eiland houden, dan moeten we nu stappen vooruit zetten! Met nieuwe vormen van kustbescherming en natuurontwikkeling voor de kust.”

“We gaan onze huizen anders verwarmen, niet meer met gas maar met schone energie. Ik zie graag dat inwoners hiervoor bij één duidelijk informatiepunt van de gemeente fysiek terecht kunnen, voor advies en vooral ondersteuning.”

De top 5 van Ria:

1. Aanleg van nieuwe vormen van bescherming voor de kust.
2. Isoleren van woningen en gebouwen.
3. Vervanging gas door schone energie mogelijk maken.
4. Erfgoed beschermen én ontwikkelen.
5. Cultuurhistorie in brede zin “toegankelijk” maken.

10. Jelt Pekaar, Jonge Democraat (niet op lijst), voor *terugkeerders naar Schouwen-Duiveland*

Momenteel studeert Jelt in Amsterdam, maar na zijn studie wil hij graag terugkomen naar Schouwen-Duiveland. Betaalbare woningen zijn belangrijk, maar het is niet genoeg. Minstens zo belangrijk is een breed cultureel aanbod en een prettig en bruisend leefklimaat. Niet alleen voor terugkeerders als Jelt, maar ook voor hun kinderen; de toekomst van Schouwen-Duiveland

“Meer woningen en banen is niet genoeg om jeugd terug naar Schouwen-Duiveland te krijgen. Het gaat om het hele leefklimaat! Dat er wat te beleven is en iedereen zichzelf kan zijn en zich kan ontwikkelen.”

De top 5 van Jelt:

1. Steun voor doorontwikkeling van het Cultuurhuis als broedplaats voor cultureel aanbod.
2. Investeren in een bruisend en veiliger uitgaansleven.
3. Goede bereikbaarheid met snelle (bus)verbindingen naar de studentensteden.
4. Betrokkenheid van jonge inwoners bij de besluitvorming wordt meer gestimuleerd.
5. Een daadkrachtig diversiteitsbeleid.

